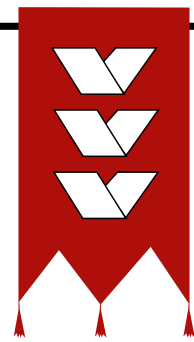

Vesteristen VIESTI

SINNIKKYYS

TOIMELIAISUUS

ELÄMÄNHALU

No. 29

HAKKAPELITAN
TARINA

HANURISTI
JUUSO VESTERINEN

VESTERISET
VÄITÖSKIRJATUTKIJAINA

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hullu vuosi 2020

Eipä pieni ihminen tiennyt vuoden 2020 alkaessa, mitä tuleman piti. Tiedemiehet olivat kyllä varoittaneet mahdollisesta pandemiasta useasti, mutta varoitukset olivat jääneet pienelle huomiolle. 2000-luvulta voimme muistaa laajalti levinneet lintu- ja sikainfluenssan sekä SARS-viruksen, mutta ne eivät kuitenkaan tappaneet väestöä niin paljon, että uuteen koronavirukseen olisi ehditty varautua riittävän tehokkaasti. Tutkijoiden rahahatut olivat tiukassa. Onneksi tiedeyhteisö onnistui tekemään tänä vuonna laajaa yhteistyötä ja tunnistamaan uuden koronaviruksen perimän. Ilahduttavaa, että nyt tämän hullun vuoden loppupuolella on kulttu hyviä uutisia rokotterintamalla. Rajoitustoimia joudumme sietämään vielä pitkälle ensi vuoteen, toivokaamme, että kaikki halukkaat suomalaiset on saatu rokotettua ensi syksyyn mennessä. Toistaiseksi Suomi on selvinnyt Euroopan maista parhaiden joukossa, mutta koko ajan olemme siinä rajoilla, että räjähtääkö tilanne täälläkin. On vaativaa taiteilla sopivien rajoitusten ja kieltojen ja talouden kanssa. Joka tapauksessa olemme joutuneet ottamaan paljon lisälainaa selvittääksemme. Seuraavina vuosina punnitaan yhteiseen hiileen puhaltaminen, vain siten selviämme tästäkin eteenpäin. Töiden suhteen olen itse ollut onnekaassa asemassa, kaikkia töitä on pystynyt tekemään etänä. Olin jo ennen koronaa säännöllisesti tehnyt vähintään yhden työpäivän etänä kotona.

Koronarajoituksen alle jäi myös suunnittelemaamme Laatokan Karjalan kesämatka. Ensi kesästäkään emme voi vielä sanoa mitään, mutta toivottavasti kevään kirjeessä pystymme jotain uutta kertomaan. Olemme käyneet keskusteluja

myös Korhosten sukuseuran kanssa yhteisestä matkasta Pohjois-Norjaan kveenien maille. Itse lomailin viime kesänä Suomessa Savossa, Karjalassa ja Kuusamossa ja sain taas todeta, kuinka kaunis maa Suomi on.

Toinen vuoden jännitys-näytelmä oli Yhdysvaltain presidenttivaalit. Äänenlaskun tulos on selvillä Bidenin hyväksi, mutta istuva presidentti Trump ei alkuun hyväksynyt tulosta. Viimeisin viesti kuitenkin kertoo, että jos valitsijamiehet valitsevat kokouksessaan Bidenin, hän lopulta hyväksyy tuloksen. Toivottavasti asia päättyy rauhanomaisesti, mitään uusia levottomuuksia ei tosiaankaan tarvita, kun tämänhetkisissäkin on riittävästi, viittaa nyt mm. Valko-Venäjään, Puolaan, Unkariin, Turkkiin, Kiinaan ja Etiopiaan muutamia mainitakseni.

Toivottavasti olemme saaneet lehteemme mielenkiintoisia haastateltavia eri puolilta Suomea. Kannustan teitä lukijoita myös

”ilmiantamaan” suvun jäseniä, joita olisi syytä haastatella. Niitä voi milloin vain ehdottaa sukuneuvoston jäsenille.

Tämän vuoden joulun voimme joutua viettämään rajatus- ti, mutta muistakaamme ilahduttaa sukulaisia ja ystäviämme viesteillä, soittoilla ja toivotuksilla. Vaikka on pidettävä fyysinen etäisyys, niin pitäkäämme sosiaalista läheisyyttä sitäkin enemmän!

Toivotan teille kaikille hyvää joulua ja parempaa uutta vuotta!

Mikko Vesterinen

Kannustan teitä lukijoita myös ”ilmiantamaan” suvun jäseniä, joita olisi syytä haastatella. Niitä voi milloin vain ehdottaa sukuneuvoston jäsenille.

SUKUNEUVOSTO

Mikko Vesterinen, puheenjohtaja
p. 040 862 1018
mickomatias@gmail.com

Justiina Westerinen, sihteeri
p. 09 342 2656
w.justiina@gmail.com

Riitta Nieminen, rahastonhoitaja
p. 044 927 2842
riittaa.nieminen@sposti.net

Airi Kapanen
p. 040 630 5988
kapanen.airi@gmail.com

Raija Kivinen
p. 040 528 5222
raija.kivinen@kolumbus.fi

Paavo Vesterinen
p. 050 342 7626
paavo.vesterinen@surffi.net

Rauni Vesterinen
p. 040 591 8984
rauni.vesterinen@live.fi

Tiia Vesterinen
p. 0500 609 045
tiia.vesterinen@gmail.com

Kotiosoitteet seuran kotisivuilla www.vesterinen.net

Vesteristen sukuseura ry
c/o Justiina Westerinen
Myllypadontie 7 C 11
00920 Helsinki

TOIMITUSNEUVOSTO

Mikko Vesterinen, Justiina Westerinen, Airi Kapanen,
Helimaaria Utriainen

Lue lisää Vesteristen juttuja seuran sivuilta
www.vesterinen.net

ISSN 1457-8247 (Painettu) 15.12.2020

ISSN 2341-6653 (Verkkolehti)

Ida Vesterinen Sastamalassa Tyrvään Pyhän Olavin kirkolla vieraillessaan vanhan musiikin festivaaleilla Sastamala Gregorianassa.

Ida Vesterinen – väitöskirjatutkija Jyväskylän yliopistossa

Teksti ja kuvat Ida Vesterinen

Sukuneuvosto lähetti kysymykset Ida Vesteriselle,
joka kertoo elämästään seuraavasti.

Suku, perhe (jossa elin lapsena, nuorena)

Vanhempani **Hannu** ja **Marita** (os. **Halmila**) ovat kotoisin Saarijärveltä, isä Lannevedeltä ja äiti Mahlun kylältä. Vanhempani avioituivat vuonna 1975 ja vuonna 1982 syntyi veljeni **Anton**. Minä ilmestyin maailmaan vuonna 1989, jolloin perhe asui jo Viitasaarella, jossa porukat tekivät pitkän uran erityisopettajina ennen eläköitymistään. Sukumme on näiltä osin tehnyt jonkinlaisen rengasmat-

kan. Isä on nimittäin yrittänyt hieman selvittää suvun historiaa, ja löytänyt linjan vuonna 1775 Viitasaarella syntyneeseen **Johan Henrikinpoika Westeriseen**.

Itse olen siis viettänyt lapsuuteni Viitasaarella, josta muutin Jyväskylään lukion jälkeen. Saarijärvi tuntuu kuitenkin lähes yhtä kotoisalta, sillä vanhemmillani on siellä kesämökki muutaman kilometrin päässä isän lapsuudenkodista. Siellä vietin kaikki kesät läpeensä melkein lukioikäi-

seksi saakka, ja sinne vanhempani suuntaavat edelleen keväällä kelien lämmitessä riittävästi. Käyn edelleen molemmilla paikkakunnilla melko tiheään, matkaa Jyväskylästä kun ei ole kovin pitkästi.

En usko, että vanhemmillani oli erityistä kasvatustapaa, vaan lastenkasvatus meni omalla painolla. Toki rajoja asetettiin, mutta tärkeimpänä perintönä pidän kuitenkin oman esimerkin kautta välitettyä uteliaisuutta elämään. Tämä näkyi

entistä enemmän nyt kun vanhemmat ovat eläkkeellä, ja aikaa erilaisille harrastuksille riittää.

Molemmat vanhempani ovat innokkaita lukijoita. Äidillä harrastus on kestänyt niin kauan kuin oma muistini kantaa, isällä rakkaus kirjallisuuteen syttyi hieman myöhemmällä iällä, mutta sitäkin suuremmin: hän on intoutunut itsekin kirjoittamaan useampia omakustanneteoksia, joissa käsitellään myös sukumme historiaa. Into kirjallisuuteen on myös periytynyt. Lapsena sain jopa toruja, kun äiti saattoi yllättää minut yöllä lukemasta kirjoja peiton alla taskulampun valossa. Myös nykyisessä kodissani kirjat hallitsevat maisemaa, johon osasyllisenä on tosin myös bibliofiili avopuolisoni **Lauri**.

Myös taiteet, käsityöt ja liikunta ovat olleet keskeisessä osassa perheen elämää. Niin omasta kodistani, vanhempieni luota kuin veljenikin kodista Helsingistä löytyy valtavat määrät äidin tekemiä tauluja, koruja, saviastioita, mattoja ja pöytäliinoja. Molemmat vanhemmat käyvät kuntosalilla. Äitini harrastaa nykyään tämän ohella erityisesti tanssiliikuntaa. Isäni taas on intohimoinen kalastaja ja käy kesällä kuntosalin sijaan pitkällä pyörälenkeillä. Isä on myös urheilu- ja kulttuuriseura Kiimasan Savu ry:n perustajajäseniä. Tämä vuosi olikin poikkeuksellinen, kun joka juhannusaatto järjestettävä Kiimasan savulenkki peruttiin pandemian vuoksi ensimmäistä kertaa seuran historiassa. Itsekin olen viettänyt juhannukseni lähes poikkeuksetta savulenkkin toimitsijana siitä asti, kun osasin olla enemmän apuna kuin vahdittavana.

Opintojeni kaari muistutti historianopintoja lukiossa: alkuun olin aivan kujalla, mutta loppua kohden kuviot alkoivat selkiytyä.

Nuoruusaika

Luultavasti edellä kuvatun henkisen pääoman siivittämänä koulu sujui aina ihan kunnialla. En välttämättä ollut mikään innokkain opiskelija, mutta en myöskään kokenut koulunkäyntiä erityisen tuskalliseksi. Viitasaarella Haapaniemen ala-asteen luokanopettajani **Anita** onnistui jopa hetkellisesti motivoimaan minussa ryhtiliikkeen, kun lääkärinuraa pöytäkäsiä ja rikkinaiset kouluvihot vaihtuivat jämpteihin riveihin eikä koulukirjatkaan unohtuneet aivan niin usein kotiin.

Hieman koulua innostuneempi olin pianonsoitosta, jota aloin harrastaa jo nelivuotiaana. Harrastus jatkui aktiivisena aina parikymmppiseksi saakka. Minulla oli ihana venäläistaustainen pianonopettaja **Natalia**, joka ymmärsi sekä kurinalaisuuden että huumorin päälle.

Kouluajajeni mukavimmat muistot liittyvät lukioaikaan, kun opiskeluihin tuli enemmän omaehtoisuutta ja vapautta. Vapaa-ajalla harrastusmahdollisuudet olivat kapeammat kuin mihin olen sittemmin Jyväskylässä tottunut, mutta tekemistä kyllä keksittiin. Esimerkiksi erällä kavereistani oli vanhempiensa kautta avaimet paikalliselle teatterille/ elokuvateatterille. Iltaisin saatoimme kaveriporukalla raahata teatterin lavalle sohvia ja videotykin, ja katsoa valitsemiamme elokuvia tai sarjoja leffateatterin kankaalta.

Varsinaiset opiskelut

Kirjoitin keväällä 2008 Viitasaaren lukiosta. Lukion päätyttyä en tiennyt yhtään mitä haluaisin tehdä. Vietin vuoden Jyväskylän ammattikorkeakoulussa tekemässä liiketalouden

opintoja, ja harvoin olen kokenut olevani yhtä väärässä paikassa. Tuon vuoden aikana sain kuitenkin päähani, että haluaisin toden teolla opiskella historiaa. En edelleenkään tiedä, mistä tuo innostus sai varsinaisesti alkunsa. Yläasteella inhosin historiaa, mutta lukiossa olin alkanut vähän lämmetä oppiaineelle. Tämä näkyi myös arvosanoissa: lukion ensimmäisen historiankurssin arvosanaksi jäi 6, mutta ylioppilaskirjoituksissa sain aineesta laudaturin.

Aloitin syksyllä 2009 opinnot Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksella. Opintojeni kaari muistutti historianopintoja lukiossa: alkuun olin aivan kujalla, mutta loppua kohden kuviot alkoivat selkiytyä. Päätin hakea aineenopettajaopintoihin, ja nuo opinnot herättivät sellaisen palon historiakasvatukseen, etten ole siitä toistaiseksi toipunut. Tein opintojen aikana opettajan sijaisuuksia ja lopulta myös pro gradu -työni käsitteli historianopetusta.

Suoraviivaisen opettajanuran kannalta pro gradu -työ osoittautui kohtalokkaaksi, sillä veri veti tutkimuksen pariin. Halusin ymmärtää, miksi historianopetuksen käytännöt olivat usein niin kovin etäällä opetussuunnitelmien ideaaleista. Valmistuin vuonna 2015 maisteriksi ja hain heti laitoksen tohtoriopintoihin. Olin hieman sattuman oikusta pioneeri, laitoksemme ensimmäinen väitöskirjatutkija, joka teki perinteisen historiantutkimuksen sijaan tutkimusta nykyajassa tapahtuvasta historianopetuksesta.

Työura

Vaikka tohtorikoulutusta pidetään usein opiskeluna, itse miellän sen

osaksi työuraani. Käytännössä kun opinnot eivät muistuta opiskelua lainkaan ja lisäksi niitä tehdään itse hankituilla apurahoilla tai työsuhteessa yliopistoon. Valmistumisen jälkeen vietinkin 1,5 vuotta hakien rahoitusta väitöstutkimukselle ja tehden siinä ohessa opettajan sijaisuuksia ja projektitutkijan töitä. Viimeiset neljä vuotta olen saanut keskittyä väitöstyöhön ja toki kaikkeen muuhun mitä tutkijan työnkuvaan kuuluu.

Itse väitöstutkimuksessa seurasin yhden yläkoululuokan historianopetusta koko lukuvuoden ajan. Oli jännittävää päästä seuraamaan toisen opettajan tekemisiä niin pitkällä aikavälillä. Oma opetukseen ei ole unohduttu, joskin kohderymänä ovat viime vuosina olleet yliopisto-opiskelijat. Konferenssimatkat Suomessa ja ulkomailla, erilaisten tapahtumien järjestäminen, toiminta tutkijayhdistyksessä nuorten tutkijoiden aseman

parantamiseksi, tieteellisten journalien toimitustyöt ja moni muu asia on jotain sellaista, mitä en olisi päässyt kokemaan ilman päätöstä lähteä jatko-opintoihin. Toki myös sivuprojekteja on polulle mahtunut: olen ollut kirjoittamassa historiateoksia jyväs-kyläisille partiolippukunta Reippaille pojille sekä Mieskuoro Sirkoille.

Nykyinen tilanne ja tulevaisuus

Tällä hetkellä asumme Laurin kanssa Jyväskylän Viitaniemessä. Myös Lauri on historiantutkija. On ihan mukavaa, että puoliso ymmärtää oman työn päälle niin tutkimuksen sisällön puolesta kuin ammattinakin.

Vapaa-ajan viettotavoissani heijastuu vanhempien näyttämä esimerkki. Soittelen yhä pianoa omaksi ilokseni, mutta ohessa käyn myös kuntosalilla, tanssitunneilla, laulutunneilla ja jazz-kuorossa. Kun

puolison ohella muuta perhettä ei vielä ole, on kiva käyttää vapaa-aikaa itseään ilostuttavilla asioilla. Koen harrastukset tärkeiksi, koska ilman niitä töistä irrottautuminen on vaikeaa. Tutkimusta kun tehdään koko persoonalla ja pään sisällä raksuttaa jatkuva luova prosessi, jolloin työn imu voi olla näännyttävä ilman kunnan irtiottoja.

Tutkimus on loppukirivaiheessa ja valmistuu ensi vuoden aikana. Tuleva kevät kuluukin paitsi työn viimeistelyn parissa, myös jatkosuunnitelmia pohtien. Haaveenani olisi päätyä tilanteeseen, jossa voisin ainakin jossain määrin tehdä sekä opetusta että tutkimusta. Varsinainen tutkijanura kuitenkin arveluttaa työn epävarmuuden ja kovan kilpailun vuoksi. Keskittyminen opetustyöhön kiinnostaa ehkä tässä vaiheessa enemmän. Ajatus työstä lasten ja nuorten parissa innostaa.

Ida Parikkalan patsaspuistossa.

Sammeli Vesterinen – musisoiva hieroja

Teksti ja kuvat Sammeli Vesterinen

Sukuneuvoston ahkera googlaus pomsautti esille myös Sammeli Vesterisen Pieksämäeltä. Otimme yhteyttä juttua varten, tässä hänen kertomaansa.

Savon sukuhaara, Kerkonkoski

Olen isäni puolelta Vesterinen, isän suku on kotoisin Rautalammin läheltä Kerkonkoskelta. Pappani **Viljo Vesterinen** asui mummoni **Aino Vesterisen** kanssa Kerkonkoskella, molemmat ovat nykyään jo edesmenneitä. Olin hyvin nuori, kun pappani menehtyi, joten hänestä minulla ei ole hirveästi muistoja. Muun sukuni kanssa vietin lapsena paljon aikaa Kerkonkoskella. Pappani teki sukututkimusta, ja muistankin joskus nähneeni mummolassa kirjan, johon hän oli käsin tehnyt muistiinpanoja.

Olimme lapsuudessani kesät Kerkonkoskella mökillä. Mökiltä oli hyvin lyhyt matka serkkujeni luokse ja mummolaa. Mieleeni ovat jääneet etenkin kesäiset syntymäpäivät mummolassa serkkujen ja perheen kanssa.

Vanhemmat ja perhe

Molemmat vanhempani ovat elossa. Olen kasvanut yrittäjäperheessä, äidillä ja isällä oli yksityinen lääkäriklinikka Pieksämäellä ja Rautalammillä. Siskoni **Anna Vesterinen** usein huolehtikin minusta, kun yritys vei vanhempieni aikaa varsinkin lapsuudessani.

Yrittäjyys tuntuu olevan tarttuvaa, ja oma yritykseni on myös terveydenhuoltoalalla.

Musiikkia pienestä pitäen

Musiikki on tärkeässä osassa elämässäni. Olin noin 5-vuotias, kun olin jo perheeni mukana laulamassa eri juhlatilaisuuksissa ja vanhainkodeissa. Pappa soitti rumpuja, mummi ja isä lauloivat, äiti soitti harmonikkaa ja lauloin siskoni kanssa siinä mukana. Aloitin seitsemänvuotiaana klassisen pianon soittamisen Pieksämäen musiikkiopistolla. Soitan vieläkin klassisia kappaleita pianolla, mutta muu soittoharrastus vie nykyään enemmän aikaa elämästäni. Rumpuja aloitin soittaa 13-vuotiaana, mallia katsoin papasta.

Olin mukana erilaisissa bändeissä jo nuoruudessani. Ensimmäinen yhtye oli Tuhat talvea, se soitti heavymusiikkia. Lauloin ja soitin kitaraa Wash Out! -yhtyeessä vuosina 2011–2017.

Koulut ja opiskelut

Kävin Pieksämäellä peruskoulun, Keskuskoulun ja Meriluodon koulun.

Opiskelin Esedun ammattikoulussa Pieksämäellä sähkö- ja elektroniikka-asentajaksi. Valmistumiseni aikaan 2011 paikkakunnalla ei ollut alan töitä tarjolla, joten toiminkin perheyrietyksessämme huoltomiehenä.

Tavattuani vaimoni muutin hänen luokseen Jyväskylään ja opiskelin koulutetuksi hierojaksi sekä urheiluhierojaksi Jyväskylän hierojakoulussa 2013–2014.

Työura

Tein töitä perheyrietyksessämme, ensin huoltomiehenä ja sitten 2014–2018 koulutettuna hierojana. 2019 perustin oman yritykseni Koulutettu hieroja, urheiluhieroja Sammeli Vesterinen, ja tällä alalla kyllä töitä riittää. Hyvän

sysäyksen hierontatöihin antoi äitini, joka toimi lääkärinä perheyrietyksessämme.

Asuinpaikkana Pieksämäki

Perheeseeni kuuluu vaimoni **Stiina Vesterinen** (os. Kosonen), neljä chihuahaa **Sona, Ebba, Darma** ja **Aimi** sekä kääpiökani **Neponen**. Olemme olleet naimisissa kuusi vuotta. Vaimoni opettaa alaluokilla englantia ja ruotsia. Sona on lukukoira, joka käy kirjastolla kuuntelemassa, kun lapset lukevat sille kirjoja. Sona ja Ebba ovat kaverikoiratöiminnassa mukana. Kaikkien koirien kanssa harrastamme rally-tokoa. (Kennelliitto kertoo: Rally-toko on 2000-luvun alkupuolella Yhdysvalloissa kehitetty laji, joka yhdistää elementtejä tokosta, agilitystä ja koiratanssista. Rally-tokossa tärkeintä on ohjaajan ja koiran iloinen yhteistyö, ei niinkään seuraamisen pilkuntarkka paikka tai asennon millintarkka suoruuus. Koiraa saa ohjata sekä suullisin käskyin että käsimerkein ja kannustaa koko suorituksen ajan. Rally-tokossa suoritetaan erilaisia liikkeitä (mm. istumista, seisomista, maahan menoa, seuraamista eri tempoilla ja erilaisin käänöksin) tehtäväkyltten määräämässä järjestyksessä, tuomarin suunnittelella radalla).

Soitan rumpuja cover bändi Buffalo Twinsissä Pieksämäellä, se soittaa muiden kappaleita ja keikkailee pari kertaa vuodessa. Soitan myös kitaraa erilaisissa projekteissa. Vuosia olen soittanut kaveriporukan Expect Bullets -yhtyeen kanssa, se tekee omaa tuotantoa. Treenikämpällä tulee vietettyä paljon aikaa, kun se on tuossa muutaman minuutin matkan päässä. Tykkään tehdä ja äänittää myös omaa musiikkia, ja matkan varrella on kertynyt paljon kalustoa sitä varten. Vaikka olen yrittänyt päästä osasta eroon, niin kitaroitakin taitaa olla siinä 15 kpl jäljellä. Rumpusettejä on kolmet, joista rakkain on suomalaisen Kumun valmistamat custom-rummut. Ne on tehty kotimaisesta koivusta.

Pianoharjoittelussa käytän Rolandia sähköurkuja, siinä on pianosimulaattori ja se tuntuu kuin soittaisi oikealla pianolla.

Musiikki on yksi tärkeimmistä asioista, mikä hoitaa minua henkisesti, siihen puran ilot ja surut ja kaikki tunteeni. Kun musiikkiin laittaa sitä tehdessä oikeita tunteita, se ei ole väkisin tehtyä.

Myös perhokalastus ja uistelu ovat lähellä sydäntäni, ja retkeilemme ahkerasti koiriemme kanssa erityisesti Pieksämäen Vedenjakajareitistöllä. Lisäksi harrastan frisbeegolfia, siihenkin täällä on hyvät puitteet Partaharjun ja Uhonmäen ympäristössä.

Tulevaisuus

Tulevaisuudessa uskon tekeväni rakastamaani hierojan työtä mahdollisimman pitkään. Myös musiikki- ja koiraharrastukset ovat varmasti vahvasti mukana menossa.

Muut lähteet:

Uusi Pieksämäki -lehti, Marita Leskisen artikkeli Kennelliitto

Pekka Pekanpoika Westerinen – savolainen hakkapeliitta

Teksti Justiina Westerinen

Ruotsin valtakunta kävi sotia koko 1600-luvun ensimmäisen puoliskon. Ruotsin kuninkuutta tavoittelevat **Kustaa Vaasan** luterilainen poika **Kaarle** ja katolinen pojanpoika **Sigismund** olivat ottaneet yhteen jo edellisen vuosisadan lopussa ja Ruotsi sekä Puolan kuninkaaksi valittu Sigismund jatkoivat sotimista. Täydellä teholla sota Puolaa vastaan polveili vuosina 1621–29. Väli rauhan jälkeen Ruotsi osallistui Saksassa 30-vuotiseen sotaan vuodesta 1630 alkaen.

Sotilaiden tarve oli jatkuva ja Suomesta nostettiin aseisiin yhä uusia miehiä. Jalkaväki otettiin pakollisilla väenotoilla, mutta ratsuväki hankittiin toisin. Vauraat talolliset saattoivat verovapautta vastaan varustaa ratsumiehen kuninkaan armeijaan. Saadun veroedun vuoksi tilaa ei voinut läänittää aatelisen haltuun, ja tämä olikin tärkeä motiivi ratsumiesten varustamiseen. Ratsutila sai myös vapautuksen muusta väenotosta.

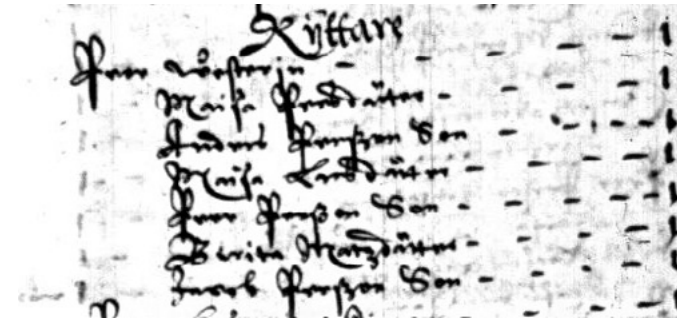
Pellosniemen hallintopitäjässä, myöhemmän Ristiinan alueella, asui 1600-luvulla **Pekka Antinpoika Westerinen**, joka ylläpiti noin vuodesta 1618 alkaen ratsumiestä, jona toimi hänen oma poikansa **Pekka Pekanpoika**, joka lie nee syntynyt 1500-luvun lopulla. Pekka Pekanpojalle oli hankittu hyvä hevonen, rinta- ja selkäsuoja sekä aseik-

si määräysten mukaiset miekka ja kaksi pistoolia. Pekka Pekanpoika kuului **Hans Munckin** (myöhemmin **Henrik Kristerssonin**) komppaniaan. Tuolloin ratsuväessä ei vielä ollut komppaniaa suurempaa hallinnollista yksikköä.

Vuoden 1621 kesällä Pekka hyvästeli vaimonsa **Riitta Matintyttären** ja lapsensa ja ratsasti kohti etelää. Hans Munckin joukot katsastettiin Espoossa heinäkuun 9. päivä ja laivattiin Helsingistä Tallinnaan, josta ne jatkoivat Pärnuun. Kun ruotsalaiset Pärnussa liittyivät suomalaisiin, oli koossa yhteensä 15 300 miestä jalkaväkeä ja 2500 ratsumiestä. Ratsumiehistä puolet oli suomalaisia. Tämä joukko ryhtyi piirittämään Riian kaupunkia Liivinmaalla.

Riian piiritys päättyi kaupungin antautumiseen syyskuussa ja ratsuväki hajotettiin kaupungin ympäristöön. Osa ratsuväestä joutui puolalaisten yllätyshyökkäyksen kohteeksi marraskuun loppupuolella ja koki murskatappion. Pekka ei onneksi ollut tässä joukossa. Myös taudit alkoivat levitä. 10. joulukuuta Allaschissa pidetyssä katselmuksessa Henrik Kristerssonin komppaniassakin palveluskelpoisia oli 72 ja palveluskelvottomia 43. Vuoden lopulla komppania palasi Suomeen.

Vuonna 1622 oli uusi lähtö Liivinmaalle, mutta tämä reisu jäi lyhyeksi. Ratsuväen katselmusrullat laadittiin Riian

Henkikirjassa 1635 näkyvät myös vaimojen nimet. Pellosniemen ratsumiesten luettelossa on varustaja-isä Pekka Westerinen ja vaimonsa Maisa Pekantytär sekä pojat Antti (vaimo Maisa Laurintytär), Pekka (vaimo Riitta Matintytär) ja Jaakko.

lähellä sijainneessa Mühlgrabenissa elokuussa ja Pekka Pekanpoika Westerisen nimi löytyy Henrik Kristerssonin komppanian katselmusluettelosta. Jo marraskuussa solmittiin kuitenkin aselepo ja ratsuväki kotiutettiin syksyn 1622 kuluessa. Vuonna 1623 komppania katsastettiin Mikkelin pappilassa maaliskuussa ja vuoden 1624 katselmus pidettiin helmikuussa. Aselepoa jatkui maaliskuun alkuun vuonna 1625 ja tämän ajan Pekka sai enimmäkseen olla perheensä parissa.

Vuonna 1625 sota Puolaa vastaan käynnistyi Liivinmaalla uudestaan. Henrik Kristerssonin kuoltua hänen komppaniansa johtoon tuli **Henrik von Howen**. Komppania, jossa mukana oli myös Pekka, katsastettiin kesäkuussa 1625, osallistui Tarton valtauksen elokuussa ja sijoitettiin sen jälkeen Keggumin varuskuntaan. Lokakuussa kuningas lähetti komppanian **Gustav Hornin** osaston vahvistukseksi Steinbrunnin. Tammikuun 7. päivä 1626 jouduttiin tositoimiin Wallhofin taistelussa (Latviaa), jossa von Howenin komppania oli äärimmäisenä oikealla siivellä. ”Hakkaa päälle!” huusi Pekkakin muiden suomalaisten mukana rynnistäessään hevosellaan kohti vihollista, joka joutui sekasortoon ja lyötiin. Kuningas **Kustaa Aadolfin** joukot saavuttivat ensimmäisen tärkeän voiton puolalaisista. Suomalaisen ratsuväen sanotaan saaneen hakkapeliitat-nimensä Wallhofin taistelun jälkeen. Ratsuväki majoitettiin Tarton suunnalle ja kotiutettiin keuhällä 1626.

Vuoden 1626 loppupuolella Henrik von Howenin komppania komennettiin taas Liivinmaalle. Alkuvuonna 1627 hänen komennossaan oli 110 ratsumiestä, mm. Pekka Pekanpoika Westerinen, jonka ruotuluettelossa 1627 mainitaan kyllä virheellisesti olevan Saksassa. Von Howen sekä noin 15 hänen ratsumiestään kaatuivat tammikuussa 1628 Treidenissa taistelussa puolalaisen husaarikomppanian kanssa. Pekka oli taas onnekas ja jäi henkiin.

Joulukuussa 1628 tehtiin luettelo ratsumestari Henrik Sigfridssonin komppaniasta, josta löytyy Mikkelin pitäjän ratsumiesten kohdalta Pekan nimi. Katselmuksipaikka oli Burtneki Liivinmaalla (nykyistä Latviaa). Ilmeisesti von Howenin kuoltua Sigfridsson toimi hänen komppaniansa

päällikkönä. Vuodelta 1629 löytyy edelleen katselmusluettelot Henrik Sigfridssonin komppaniasta, jotka on päivätty Kirkholmassa syys- ja marraskuussa, ja mukana on tietysti Pekkakin. Loppuvuodesta 1629 suomalainen ratsuväki kotiutettiin Altmarkin välirauhan jälkeen.

Vuonna 1630 seurasi uusi liikekannallepano Suuren Saksan sodan vuoksi, joka oli käynnistynyt jo 1618 alun perin protestanttien ja roomalaiskatolisten välisenä uskonsotana. Pellosniemen eli Mikkelin pitäjän ratsumiehet kuuluivat nyt ratsumestari **Gerhard Lewen** komppaniaan. Onni seurasi taas Pekkaa, sillä Lewen komppania pysyi kotimaassa 1630–34. Pekka osallistui noina vuosina komppanian katselmuksiin Mikkelissä ja Viipurissa. Vuonna 1634 ratsuväki järjestettiin hallinnollisesti rykmenttittäin. Pekka kuului rykmenttiin, jota on kutsuttu joko Viipurin ja Savon läänin tai Karjalan ratsurykmentiksi tai johtajansa mukaan **Otto Yxkullin** rykmentiksi. Komppania oli edelleen Lewen.

Kesäkuussa 1635 Viipurin linnassa pidetyn katselmuksen sanotaan tapahtuneen Liivinmaalle lähtöä varten, mutta on epäselvää, lähtikö komppania kuitenkin sinne. Lewen komppanian ratsumiehistä 48 oli tuolloin Mikkelin pitäjältä. Karjalan ratsuväkeä oli koko Saksan sodan ajan pidetty itärajan turvana. Vuoden 1636 toukokuussa komppanian katselmus pidettiin Viipurissa, joten silloin se ainakin oli kotimaassa.

Kesällä 1637 Lewen komppania sitten lähti Pommeriin, mutta Pekka ei enää ollut mukana. Hän jäi noin 50-vuotiaana siviiliin ja hänen tilalleen tuli nuorempi veli **Jaakko Pekanpoika**. 30-vuotinen sota päättyi vuonna 1648 Westfalenin rauhaan.

Pekka Pekanpoika joutui sotareissuillaan näkemään maailmaa paljon tavallista ristiinalaista aikalaistaan enemmän. Hänellä oli ihmeellisen hyvä tuuri, koska hän ei saanut surmaansa lukuisten sotaretkien taisteluissa eikä armeijoita koetelleiden kulkutautien uhrina. On arvioitu, että vain yksi kymmenestä sotaan lähteneestä palasi kotiin. Voi kuvitella, että savolaisena Pekalla oli tarinoinnin lahja. Vanhoilla päivillään häntä pyydettiin varmasti kertomaan sotaretkien sattumuksista sekä siitä, millaiselta tavallisten ihmisten maailma näytti Liivinmaalla. Vanha ratsumies Pekka Pekanpoika Westerinen kuoli 1650-luvun lopulla Ristiinan Yövedellä.

Kirjallisuutta:
Kankaanpää, Matti J. 2016. Suomalainen ratsuväki Ruotsin ajalla. Saloheimo, Veijo. 1990. Savon historia II:2. Savo suurvallan valjaisissa 1617-1721.

Mikko Vesterinen – väitöskirjatutkija Tampereen yliopistosta

Teksti Mikko Vesterinen • Kuvat Ursula Arsiola

Vesteristen Viestin toimitus löysi internetin syövereistä nuoren kunnallispoliitikon ja tutkijan. Näin hän kertoo elämästään.

Karjalan sukuhaara

Isäni vaari oli kotoisin Karjalasta, josta hän muutti työn perässä ennen sotia Etelä-Suomeen. Isoisoisäni asettui lopulta Järvenpäähän, josta lähes koko isän puolen sukuni on kotoisin. Myös minä ja veljeni **Samuli** olemme varttuneet Järvenpäässä, jossa kävimme koulumme lukioon asti. Edes opinnot Tampereen yliopistossa eivät tarkoittaneet kotiseutumujen karistamista, sillä kunnallispoliittinen toiminta Järvenpäässä piti minut tiiviisti kahden kaupungin asukkaana.

Juuret Järvenpäässä

Suurimman osan tähänastisesta elämästäni olen asunut Järvenpäässä,

johon perheemme muutti ollessani neljävuotias. Ala- ja yläkoulut olen käynyt samoissa kouluissa kuin isäni ja isovanhempani. Olenkin saanut kuulla paljon hiljaista tietoa Järvenpään historiasta ja kehityksestä kauppalasta kaupungiksi. Keskustelut Järvenpään historiasta ja tulevaisuudesta innostivat lukioiässä lähtemään mukaan Järvenpään kunnallispolitiikkaan.

Ensimmäiset poliittiset kannanotot liittyivätkin kaupungin kulttuurihistoriaan, kun keräsimme adressiin nimiä Ravintola Svengin rakennuksen suojelemiseksi. Rakennus osoittautui kuitenkin kaupungin mielestä niin huonokuntoiseksi, että

se päätettiin julkisesta keskustelusta huolimatta purkaa. Lähtölaukaus omalle poliittiselle aktiivisuudelleni oli kuitenkin annettu.

Lisäksi poliittiseen aktiivisuuteeni on varmasti vaikuttanut se, että perheessämme puhuttiin usein paljon politiikasta ja muista yhteiskunnallisista asioista omat mielipiteet julkituoden. Olin myös koulussa aina ollut kiinnostunut historiasta, uskonnosta ja yhteiskuntaopista, joten askel lähteä mukaan politiikkaan tuntui ainoastaan luonnolliselta. Huolellisen taustatutkimuksen jälkeen päätin liittyä vihreisiin, sillä minuun vetosi puolueen tulevaisuustoivo sekä näkemykset ympä-

ristöstä ja rakennuskannan suojelemisesta.

Kahden kaupungin asukki

Kotona oli aina kannustettu opiskeluun ja oltu kiinnostuneita esimerkiksi kulttuurista ja historiasta, mikä rohkaisi hakemaan yliopistoon. Kasvava kiinnostus politiikkaa ja yhteiskunnallisia kysymyksiä kohtaan ajoivat lopulta opiskelemaan politiikan tutkimusta Tampereen yliopistoon, jossa pääsin toteuttamaan haavettani yhteiskuntatieteiden laajasta opiskelusta. Yliopistossa opiskelin valtio-opin ohella niin kansainvälistä politiikkaa, hallintotieteitä kuin ympäristö- ja aluetieteitä. Ehdinpä myös toteuttaa haaveeni opiskelijavaihdosta Kööpenhaminan yliopistossa, jossa pääsin tutustumaan minua kauan kiehtoneeseen tanskalaiseen kulttuuriin ja kieleen.

Opintojen ohella jatkoin luottamustehtäviäni Järvenpäässä, johon tunsin edelleen vahvaa henkistä yhteyttä. Lisäksi koin, että valtio-opin opinnot ja kunnalliset luottamustehtävät täydensivät hyvin toisiaan, kun opinnoista saadut näkemykset pystyi viemään käytäntöön. Tämä tosin tarkoitti sitä, että olin useamman vuoden ajan kahden kaupungin

asukki reilatessani junalla Tampereen ja Järvenpään väliä. Säännöllinen reissaaminen kahden kunnan välillä oli ajoittain raskasta, mutta pääosin koin sen rikkautena ja ainutlaatuisena mahdollisuutena.

Olin lopulta mukana Järvenpään kuntapolitiikassa yli kahdeksan vuoden ajan ensin varavaltuutettu ja myöhemmin kaupunginvaltuutettuna ja kaupunginhallituksen jäsenenä. Kerätessäni 18-vuotiaana adressiin nimiä Svengin suojelemiseksi en olisi ikinä osannut aavistaa, että tulevaisuudessa olisin eduskunta-vaaliehdokas tai kaupunginhallituksen jäsen edistämässä ja puhumassa juuri niistä asioista, joiden puolesta aikoinaan politiikasta kiinnostuin. Toisaalta taival politiikassa on opettanut, että asiat ovat harvoin mustavalkoisia. Pitkän harkinnan jälkeen päätin muuttaa opintojen jälkeen Järvenpäästä Helsinkiin keskittyäkseen väitöskirjaani ja kokeakseni elämästä uusia puolia.

Poliitikosta tutkijaksi

Tällä hetkellä kirjoitan väitöskirjaani puolueiden tavoitteista ja vaikutuksesta Helsingin, Tampereen ja Oulun kaupunkisuunnitteluun. Toimiessani Järvenpään kuntapolitiikassa ja opiskellessani politiikan tutkimusta Tampereella huomasin, että Suomessa on varsin vähän tutkimusta, joka keskittyisi kuntapolitiikkaan. Tämä siitä huolimatta, että kuntapolitiikassa tehdään merkittäviä ihmisten arkeen vaikuttavia päätöksiä, kuten liikkumiseen, asumiseen, viheralueisiin tai palveluiden sijaintiin koskevia päätöksiä. Tämä tutkimaton alue herätti kiinnostukseni ja tein aiheesta ensin kandidaatin tutkielmani, joka sittemmin on eskaloitunut väitöskirjaprosessiksi.

Tutkijaura on ollut mieleinen, sillä olen aina ollut luonteeltani utelias ja havainnoinut ympäröivää yhteiskuntaa kriittisellä mielenkiinnolla. Siirtymä politiikosta tutkijaksi ei ollut suuri loikka, sillä alun perin lähdin mukaan politiikkaan mukaan oppiakseni politiikasta ja suomalaisesta yhteiskunnasta. Tämä ohjenuora on

säilynyt läpi koko opintojeni ja poliittisen toimintani.

Parasta väitöskirjatyössä on ollut sen tuoma vapaus ja vastuu. Vertaankin itseäni mielessäni yrittäjään, sillä apurahatutkijana olen hyvin itsenäisessä asemassa ja työ etenee juuri niin paljon kuin sitä itse pystyy edistämään. Vaikeinta onkin muistaa lopettaa työt ajoissa ja pitää vapaapäiviä, sillä parhaimmillaan työ imaisee täysin mukaansa. Oman hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta on kuitenkin tärkeitä suoda itselleen myös vapaa-aikaa.

Tuntematon tulevaisuus

Olemme asettuneet avovaimoni kanssa Helsingin Vallilaan, jossa viihdymme erinomaisesti. Tulevaisuuttamme emme kuitenkaan ole liialti pohtineet, sillä nautimme nykyisestä elämästämme, vaikka koronapandemia onkin aiheuttanut omat haasteensa. Mieleinen asuinympäristö ja läheiset viheralueet ovat pitäneet huolta säännöllisestä ulkoilusta, mikä lisäksi mielenrauhaa tuottavat saunominen ja luonnonvesissä uiminen. Olen myös pienen liikuntasapatin jälkeen innostunut uudestaan lenkkeilystä, ja lähivuosien tavoitteena on (puoli)maratonin juokseminen.

Vaikka olen tällä hetkellä keskittynyt täysipainoisesti väitöskirjatyöhöni, en ole poissulkenut mahdollisuutta palata jossain vaiheessa tiiviimmin mukaan politiikkaan. Yhteiskunnalliset asiat, keskustelut ja ihmiset kiinnostavat, joten todennäköisesti ainakin jonkin muotoinen vaikuttamistyö kiinnostaa tulevaisuudessa. Lähitulevaisuuden tavoitteenani on kuitenkin saada väitöskirja valmiiksi yliopiston neljän vuoden tavoiteajassa.

Tutkimustyön ohella minut voitavata ainakin Eläintarhan kentän läheisissä juoksumaastoissa, jalkapallo-otteluissa niin Järvenpäässä kuin Helsingissä tai istumassa kahviloissa joko kirjoittamassa tai muuten tunnelmasta nauttien.

Lue lisää:

www.mikkovesterinen.net

Vesteristen sukua Järvenpäästä

Teksti ja kuvat Jari Vesterinen

Isäni isä, **Paavali (Paavo) Vesterinen**, oli kotoisin Karjalan kannakselta, Uudeltakirkolta. Hän muutti sieltä jo ennen sotia ja asettui asumaan Järvenpäähän. Paavo oli pitkään töissä Järvenpäässä Noson kitaratehtaalla, mistä muistona on hänen rakentamansa mandoliini.

Olin Paavon kuollessa vasta alle neljävuotias vuonna 1968. Muistan hänet vanhana, huonokuuloisena miehenä, joka jäi pienelle pojalle hyvin etäiseksi. Mutta muistan erittäin hyvin hänen erikoisen autonsa, niistä kun olin lapsena kovin kiinnostunut. Hänellä oli punainen Messerschmitt, kolmipyöräinen auto, jonne mentiin sisään ylöstaittuvan, lasisen kattokuvun alta. Perinnönjaossa sain muistoksi isoisän taskukellon. Kun kello ei heti toiminutkaan, itkin harmissani, vielä silloin ymmärtämättä aikaraudan merkitystä ja arvoa.

Järvenpäässä varttuivat myös omat vanhempani, **Matti ja Sirkka Vesterinen (os. Virtanen)**. Myös Mattin neljä sisarusta perheineen asuivat Järvenpäässä ja lapsuudessani yhteydet serkkuihin olivat tiiviit. Matti teki elämäntyönsä sanomalehtitoimittajana, pääosin lähialueen eri lehdissä. Hän oli erityisesti eläkkeelle jäätyään innokas sukututkimusten tekijä. Matti tutki ja selvitteli oman Vesteristen sukuhaaran lisäksi äitinsä **Liljan, os. Lindgrenin**, sukua sekä oman äitini Sirkkan, sukuhaaroja Järvenpäästä ja Lappajärveltä. Hän myös kirjoitti muistoja omasta lapsuudestaan. Jälkipolville arvokasta on myös vanhempieni tekemä valokuvien selvitystyö: Ketä vanhoissa valokuvissa on ja milloin ne on otettu. Isäni Matti kuoli lyhyen sairauden jälkeen vuonna 2016, vähän ennen 75-vuotispäiväänsä. Äitini asuu edelleen Järvenpäässä ja yhdessä olemme silloin tällöin jatkaneet valokuvien ja erilaisten sukupapereiden selvittelyä. Vanhemmista sukupolvista tieto ja muistot kaotavat nopeasti.

Olen itse käynyt kouluni ja asunut pitkään Järvenpäässä. Olin perheeni ainoa lapsi. Äitini vanhemmat, mummu ja vaari, olivat koko lapsuuteni ja nuoruuteni tärkeitä, sillä asuimme pitkään, itseasiassa koko kouluikäni, samassa talossa. Lapsuudessani 1970-luvun alkupuolella teimme useita automatkoja Suomen ja Norjan Lappiin. Tunturit,

Vesterisen perhe, Sirkka, Matti ja Jari, kotipihalla Järvenpäässä 1970.

porot, yötön yö ja erityisesti Norjan jylhät vuoret ja syvät vuonot olivat elämyksiä. Yöpyminen tapahtui ajan henkeen mukaan teltassa leirintäalueella. Näiltä matkoilta sain useita ystäviä, lähinnä norjalaisia ja tanskalaisia tyttöjä, joiden kanssa olin kirjeenvaihdossa useamman vuoden. Kun aluksi itsenäisesti aloitin suunnistusharrastuksen reilun kymmenen vanhana, perheen Lapin matkailu vaihtui nopeasti suunnistuskilpailuihin. Vanhempieni kanssa kiersimme pitkin Suomea ja kieltämättä sen eri kolkat, metsät ja vainiot, tulivat tutuiksi. Kesäisinä lomakohteina säilyivät myös Pohjoismaat. 1980-luvun vaihteessa teimme vuosittain useita kilpailumatkoja Ruotsiin ja Norjaan, monipäiväisille rastiviikoille ja viestikilpailuihin. Ruotsi oli siihen aikaan kuin innoittava, luvattu maa.

Suunnistus oli intohimoinen harrastukseni, puoliammattini, aina 25-vuotiaaksi asti. Armeijankin kävin Lahden Urheilukoulussa. Jukolan viestin kärkisijoista kamppailimme Järvenpään Palon joukkueena useana vuonna. Urheilu vaihtui kuitenkin taiteeseen, kun lähdin Kuopioon opiskelemaan keramiikkaa. Siitä alkoi todennäköisesti loppuelämäni kestävä ura keramiikan parissa, taiteilijana, yrittäjänä ja opettajana. Opettajana toimin noin 15 vuotta Hämeen ammattikorkeakoulussa muotoilun ja taiteen opettajana.

Omat kaksi poikaani, **Mikko ja Samuli**, syntyivät 1993 ja 1995. Menimme naimisiin silloisen vaimoni, **Taina Vesterisen (os. Virtanen)**, kanssa pari vuotta ennen esikoisen syntymää. Lasten ollessa pieniä muutimme lapsuuden kotiini Järvenpäähän. Mikko ja Samuli ovat käyneet saman koulutien kuin minäkin, alakoulun Kinnarin koulussa ja jatkot Järvenpään Yhteiskoulussa ja Lukiossa. Isovanhemmat, Matti ja Sirkka, asuivat naapurissa koko heidän lapsuutensa, ja myös toiset isovanhemmat olivat tiiviisti läsnä perheemme elämässä. Turvallisessa lapsuudessa on paljon yhtäläisyyksiä omaani. Telttailu tosin vaihtui mök-

Jarin pojat Samuli ja Mikko Vesterinen, Samulin ylioppilasjuhlissa 2014.

kilomiin Ristiinassa, Tainan vanhempien kesäpaikalla. Nyt molemmat pojat ovat jo ainakin ensimmäiset opintonsa suorittaneet ja asuvat omillaan pääkaupunkiseudulla. Mikko innostui lukioaikana politiikasta ja on saanut alasta ammatin, politiikan tutkijana, joka tekee väitöskirjaansa. Samuli valmistui arkkitehdiksi ja, mikä nykypäivänä ei ole itsestään selvää, sai vakituisen työpaikan arkkitehtitoimistossa jo ennen valmistumistaan.

Nykyisin asumme yhdessä avopuolisoni **Aba Luostarisen** kanssa Orimattilan Mallusjoella, Mallusjoen vanhassa kansakoulussa, joka on rakennettu vuonna 1902. Ostimme koulun kunnalta vuonna 2015 ja aloitimme sekä päärakennuksen remontoinnin että Lasi- ja keramiikkakeskus Kuun toiminnan. Ylpeytemme ja vetonaulamme on keramiikan polttoon rakennettu, suuri, puilla poltettava anagama-uuni. Mallusjoella järjestämme keramiikan polttotapahtumien lisäksi kursseja ja teemme omia lasi- ja keramiikkatöitä, niin käyttöesineitä kuin taideteoksia. Korjausrakentaminen, perinteet ja materiaalit, ovat tulleet tutuksi vanhan talon historian kerroksia tutkiessa. Kun resurssit ovat rajalliset, keskeneräisyyttä on suuressa talossa siedettävä. Kuten elämässäkin, kerroksia on useita ja päällekkäisiä eikä lopullisesta valmistumisesta ole tietoa.

Jari Matti Vesterinen, s. 1964 Järvenpäässä
Jarin ja Lasi- ja keramiikkakeskus Kuun toimintaan voi tutustua verkossa: www.ckuu.fi
www.facebook.com/jari.vesterinen.37
www.facebook.com/glassceramicscenterkuu/
Instagramissa: jariveste

Alla: Juuso Vesterinen Röntmestarin krouvissa Vesteristen sukukokouksessa Halikossa 2007.

Juuso Vesterinen – urheileva musiikkipedagogi

Teksti Mikko Vesterinen • Kuvat Juuso Vesterisen kotialbumi

Nuori hanuristi **Juuso Vesterinen** oli 2000-luvun alussa usein soittamassa Vesteristen sukujuhlassa, viimeksi Halikossa vuonna 2007. Tämän jälkeen muut esiintymiskiireet ovat estäneet osallistumisen sukujuhlisiin. Karjalan liiton juhlissa hän on soittanut vuoden 2007 jälkeenpäin. Sukuseura päätti ottaa selville Juuson nykyiset kuulumiset. Teimme puhelinhaastattelun lokakuun lopulla.

Karjalan haara

Aloitetaan kuitenkin taustatiedoilla. Juuson isoisä **Veijo** syntyi Karjalassa, Uudellakirkolla vuonna 1919. Sodan jälkeen hän asettui Kuusjoelle (kunta yhdistyi Saloon 2009). Siellä syntyi Juuson isä, **Jorma** vuonna 1948. Juu-

so puolestaan syntyi Kangasniemellä (Pieksämäeltä 48 km) vuonna 1994. Vuonna 1995 perhe muutti Taipalsaa-reen (Lappeenrannan lähelle), jossa vanhemmat asuivat vuoden 2017 loppupuolelle asti ennen muuttamistaan Juvalle. Isä Jorma toimi Vesteristen sukuneuvostossa vuosina 2000–2010.

Lapsuus ja nuoruus

Juuson lapsuuden täyttivät urheilu ja musiikki. Urheilun lajivalikoima on suorastaan hengästyttävä: jääpallo, jääkiekko, taitoluistelu, paini, yleisurheilu, telinevoimistelu, kilpatanssi, hiihto. Innostus pallo-, kiekko- ja luistelulajeihin on tullut varmasti siitä, että Jorma-isä ja naapurin kaverin isä jäädyttivät viereiselle leikkikentälle luistelukentän useana

talvena ja siellä 2,5 vuotiaana Juuso ensimmäisen kerran veti luistimet jalkaansa ja opetteli luistelemaan retkijakkaran kanssa. Se oli menoa sen jälkeen. Kunnalta kysyttiin lupaa ja pari kirkkaampaa lamppuakin saatiin kentälle, jotta iltaisin näki luistella. Jorma-isä myös hitsasi täysikokoisen jääkiekkomaalin oikeisiin mittoihin vastapäiselle hiekkaparkille puistoa vasten. Siihen viriteltiin iso verkko taakse, etteivät kiekot ja pallot kadonneet. Siinä Juuso vietti vanerin päältä laukoen ja katulätkämaalivahdin kamoilla pelleillen isoja tuntimääriä naapurin lasten kanssa. Juuso kertoi suorastaan eläneensä urheilusta. Lajeja hän harrasti ihan kilpailumielessä. Palkintoja tuli, esimerkiksi jääpallon juniorijoukkuees-

sa SM-pronssi, hiihdon ja taitoluistelun puolelta omassa ikäluokassa korkeimmalle korokkeelle hän pääsi useasti kipuamaan. Juuso kiitteleekin isäänsä siitä, että hän kuskasi eri harjoituksiin ja Tuula-äitiä siitä, että kotona ruoka- ja varustehuolto toimi. Illan aikana saattoi olla useampia treenejä, läksyjä tehtiin autossa matkalla pakasta toiseen. Vanhemmat eivät pakottaneet koskaan harrastuksiin, mutta korostivat tavoitteellisuutta, jos laji ei tuntunut omalta, ei siihen kannattanut panostaa. Se, mitä Juusolla on jäänyt mieleen treeneistä ja kisoista ja tavoista, niin hän on ollut oman tiensä kulkija tekniikoiden suhteen. Omalla tekniikalla piti ensin takoa päätä seinään ja sitten muokata oikeasta ja omasta sopiva sekoitus. Hyvin useaan otteeseen hän kuuli pyörimisestä ja hyörimisestä ja ihan muuhun kuin ohjeistuksiin keskittymisestä, aina Juuso härvelsi jotain omiaan. Paikallaan ei malttanut millään olla kun olisi jo pitänyt päästä tekemään.

Soittamisen Juuso aloitti 5,5-vuotiaana musiikkileikkikoulussa. Valittavana oli kantele, nokkahuilu tai harmonikka. Ehkä se, että isällä oli harmonikka, jota hän tosin soitti vain kotona yksin ollessaan, ratkaisi soittimen valinnan. Kymmenvuotiaana hän osallistui Hopeinen harmonikka -kilpailuun Ikaalisissa vuonna 2004 ja voitti sen. Lasten Hopeisen Harmonikan kilpailu on järjestetty vuodesta 1986 aikuisten Kultaisen Harmonikan rinnalla. Hopeinen Harmonikka on tarkoitettu 10-vuotiaille ja sitä nuoremmille soittajille.

Aikuisten Kultaiseen Harmonikkakilpailuun hän ei ole osallistunut, mutta myös Ikaalisissa ennen harmonikkakilpailuja järjestettäviin Pelimannimestaruuskilpailuihin kyllä. Voitto tuli 12-vuotiaiden sarjassa 2006 ja 15-vuotiaiden sarjassa vuonna 2009, lisäksi kaksi kertaa 18-vuotiaiden sarjassa Juuso oli toinen vuosina 2011 ja 2012.

Teatteriura

Harmonikan soitto avasi tien kesäteatteriin. Ura alkoi Imatran kesäteat-

terissa vuonna 2010, siellä esitettiin **Vili Vesteriseen** elämään perustuva *Säkkijärven polkka*, jossa Juuso esitti Viliä lapsena. Seuraavana kesänä vuorossa oli **Matti ja Teppo Ruohosen** musiikkiin perustuva musiikkikomedialla *Kaiken takana on nainen*. Armeijan Juuso kävi Lappeenrannan soitto-kunnassa, iltavapailla hän kävi Pulsan vanhalla asemalla harjoituksissa ja näytöksissä, ohjelmassa oli **Juhani Ahon Rautatie**. Muutettuaan Joensuuhun hän esiintyi Enon kesäteatterissa. Vuonna 2015 ohjelmassa oli **Reino Helismaan** ja hänen vaimonsa **Lempin** elämästä kertova *Unta ja totta* ja vuonna 2016 Reino Helismaan, **Tapio Rautavaaran**, **Masa Niemen** ja **Esa Pakarisen** kiertue-elämää ja Helismaan viimeisiä aikoja muistelevassa näytelmässä *Päivänsäde, minä ja menninkäinen*. Juuso esitti siinä Esa

Pakarista. Vuonna 2017 musiikkikomedialla *Kaiken takana on nainen* oli 2017 myös Enolla ohjelmassa, silloin Juuso oli siinä pääosassa.

Opiskelut

Juuso muutti 16-vuotiaana Savonlinnaan opiskelemaan musiikkilukioon. Tämä oli myös valinnan paikka, kilpaurheilu sai nyt jäädä, koska siihen ei yksinkertaisesti ollut enää aikaa panostaa 100 % ja niinpä se muuttui harrasteliikunnaksi.

Lukion jälkeen Juuso aloitti opiskelut Joensuun Karelia-ammattikorkeakoulussa musiikkipedagogin opinnot harmonikansoiton linjalla. Yhden lukuvuoden Juuso oli opiskelijavaihdossa Malmössä, joka tuli valituksi erityisesti sen takia, että siellä oli harmonikansoiton opetusta. Pedagogiikkaa siellä ei juurikaan

opiskeltu, vaan keskityttiin musiikin opiskeluun. Toki he kävivät kiertelemässä kouluissa ja tutustumassa eri opetusmenetelmiin ja kulttuuriin. Ryhmä oli varsin kansainvälinen, siinä oli vain kaksi ruotsalaista, muut olivat eri puolilta Eurooppaa. Sieltä jäi hyviä muistoja ja ystäviä, joiden kanssa on pidetty yhteyttä jälkeenpäin.

Aikuisuus

Musiikkipedagogin tutkinnon jälkeen Juuso muutti Kuopioon. Paikanvalinta oli luonnollinen, koska hän löysi tyttöystävän sieltä. Kuopiossa Juuso oli ensin 3–5 vuotiaiden ikäryhmän varhaiskasvatuksen opettajana, nyt viime vuotena esikoulussa. Esikouluissa on tietty opintosuunnitelma, mutta myös musiikkia ja liikuntaa hän yrittää sisällyttää paljon lasten tekemisiin.

Liikuntaharrastukset kuuluvat edelleen ohjelmaan, vanha kilpaurheilutausta vaikuttaa edelleenkin siten, että eri lajien tekniikat ovat

hallussa. Haastatteluiltanakin Juuso oli menossa pelaamaan salibandyä. Tällä hetkellä hän pelaa salibandyä 4. divarissa ja talvisin vetää pipolätkä kovasti puoleensa. Viime vuosina kesäisin on kuulemma metsiä rämmitetty frisbeegolfin parissa aika paljon. Myös rullaluistimilla liikkuminen on Juuson mieleen.

Toivion säräriihi Juvalla

Kun molemmat vanhemmat pääsivät eläkkeelle, he päättivät muuttaa Taipalsaaresta pois. Sopivan rantapaikan etsintä aloitettiin hyvissä ajoin ja he kiertelivät usealla paikkakunnalla. Juvalla Vesteriset tulivat katsomaan kahta Toiviojärven rannalla sijaitsevaa rantatonttia, mutta Jorma huomasi paluumatkalla kauniin maalaispihan, jota he pysähtyivät katsomaan tarkemmin. Etenkin kivinavettaa ihasteltiin. Ostopäätöstä valmisteltiin käymällä paikalla seitsemän kertaa, ennen kuin kauppakirja kirjoitettiin.

Tilan tallirakennusta oli jo käytetty pitopalvelutoiminnassa. Se sai heidät perustamaan ravintolan. Satavuotias talli remontoitiin ja sinne pystytettiin iso yli kaksimetrinen ja 8000 kg painava vuolukiviuni. Tässä uunissa tehdään eteläkarjalaista perinneruokaa, lampaasta valmistettavaa särää. Särä valmistetaan paistamalla lammasta uunissa miedolla lämmöllä useiden tuntien ajan. Paistamiseen käytetään puista kaukaloa, siihen lisätään loppuvaiheessa peruna. Maustamisessa käytetään vain suolaa. Lihaa pidetään suolassa kolme päivää ennen uuniin laittoa. Lammas on suomalaisia kahtiajakava aines, siksi valikoimiin kuuluu myös porsaan kaslerista valmistettu särä.

Toivion säräriihen pyörittämiseen osallistuu koko perhe, Jorma toimii lihamestarina, Tuula tekee muut ravintolan pyörittämiseen liittyvät asiat ja Juuso hoitaa markkinoinnin ja tietotekniset asiat.

Muut lähteet:
www.juvanlehti.fi
www.lansi-savo.fi
www.juvansarariihi.fi/

Janne Utriainen kirjoittaa pohjoisesta

Teksti ja kuvat Helimaaria Utriainen

Janne Utriainen on napapiirin pohjoispuolen ihmisille ja elämänmenolle äänen antanut kirjailija ja Vesterinen toisessa polvessa.

Turvejärven tytöt eli Jannen vaimo Katja ja tyttäret Inari, Elle, Iida ja Inga kesällä 2018.

Janne ja Nappi-koira lähdössä hillasuolle kesällä 2018.

Janne paimentaa lampaista ja lehmää kesällä 2018.

Veljeni **Janne Simonpoika Utraisen** tarinankerronta ei aina ole ollut niin luontevaa kuin viimeiset viisi vuotta. Äitimme **Helena Utriainen** on kertonut kuinka veljeni noin neljä vuotiaana halusi kertoa minulle, kaksi vuotta nuoremmalle sisarelleen, tarinan. Istuimme lastenhuoneen lattialla ja veljeni aloitti: ”Olipa kerran pieni poika nimeltä Harkonmaa.” Sen jälkeen tuli tauko. Veljeni aloitti uudestaan: ”Olipa kerran pieni poika nimeltä Harkonmaa.” Tauko. Hetken mietittyään veljeni sanoi: ”Leikitään mieluummin Legoilla.”

Nyt, 46 vuotta myöhemmin, novellikokoelman, romaanin ja useita muita novelleja julkaistuaan, tarinoille ei ole tulla loppua. Vuonna 2018 syksyllä Karisto julkaisi novellikokoelman *Pyhävaara* ja romaanin *Myrskyn koti* syksyllä 2020. Seuraava novellikokoelma *Poltettu maa* on jo lähes valmiina ja tullaan julkaisemaan keuhällä 2022. Työn alla hänellä on tällä hetkellä seuraava romaani, *Äpärrä*.

Toisen polven Vesterinen

Miten veljestäni sitten tuli vahvasti pohjoisen oloista kertova kirjailija? Vahingossa, jos häneltä itseltään kysyy, mutta kun asiaa alkaa hieman tutkiskella, ei ole mitenkään yllättävää, että tarinat alkoivat siirtyä paperille.

Viettäessämme lapsena Jannen kanssa kesäisin aikaa mummun ja vaarin mökillä Viljakalassa, mummu tykkäsi kertoa meille tarinoita. Antti Puuhaara oli meidän ehdoton suosikki. Meistä oli hauska kuulla myös tarinoita mummun ja vaarin nuoruudesta Karjalan kannakselta. Äidin äiti, **Martta Maria Tanner**, oli omaa sukua **Vesterinen** ja kotoisin Kanneljärveltä. Hän oli ison maatilan 13 lapsesta nuorin. Vaari, **Kaarlo Kalervo Tanner**, oli puolestaan Viipurista ja yksi Papulan nuorista klopeista. Kuulimme tarinoita viinatrokareista ja heidän paljastuneista kätköistään sekä kuinka monin eri tavoin konduktööriä narutettiin, kun matkustettiin ilman lippua. Konduktööri sattui olemaan vaarimme oma isä. Vaari opetti Jannen myös kalastamaan ja tekemään ruutia.

Jannelle kirjoittaminen on ollut aina luonteva tapa ilmaista itseään. Äidinkieli oli hänen lempiaineitaan luki-ossa ja asuessamme veljeni kanssa eri maissa, olemme aina kirjoittaneet kirjeitä toisillemme. Meidän perheessä on aina myös luettu paljon, mikä on luonut vahvan pohjan kirjoittamiselle.

Pirkkalasta pohjoiseen

Kaikkia Jannen tarinoita yhdistää pohjoisen luonto ja ihmiset. Hän itse on asunut viimeiset 25 vuotta Lapis-

sa; Inarissa, Karigasniemellä ja Partakossa Turvejärvellä. Napapiirin pohjoispuolelle hän päätyi oltuaan ensin 1994 työharjoittelussa kokkina Levillä Hullussa Porossa ja sen jälkeen töissä Enontekijällä Hotelli Hetassa. Suunnitelma pysyvistä muutosta pohjoiseen toteutui seuraavana vuonna Jannen saadessa luontaistalouden opiskelupaikan Saamelaisalueen koulutuskeskuksesta Inarista.

Sinne hän, Pirkkalassa syntynyt ja siellä nuoruutensa asunut, solahti kuin kala veteen. ”Metriäkään en muuta etelään päin!” hän julisti ja muutti aina hieman pohjoisemmaksi. Työt kokkina, eräoppaana ja lihanleikkaajana poroerotuksilla kuljettivat Jannea pitkin ja poikin Lappia. Hän vei saksalaisia turisteja moottorikelkkasafareille Saariselältä Jäämeren rannalle, souti Tenolla lohta ja auttoi poroisäntiä poroerotuksilla. Työt olivat kausiluontoisia ja liittyivät pääasiassa luontaistalouteen.

Tavattuaan vaimonsa **Katja Jomppasen**, alkoivat he haaveilla omasta luontaistalosta missä voisi pitää eläimiä ja harjoittaa pienimuotoista omavaraistaloutta. 2009 Katja, Janne ja heidän tytär **Inari** muuttivat Turvejärvelle, Kaamasen ja Sevettijärven välisen tien puoleen väliin. Lähimpään kauppaan on 50 km, mutta Lapin luonto erämaiseen ja järvineen on lähellä – suoraan takapihalla.

Lapsuuden kalaretket vaarin kanssa muuttuivat ammattimaiseksi kalastamiseksi Inarijärvellä.

Turvejärven tila

Elämä Turvejärvellä etenee vahvasti vuodenkierron ja kotieläinten hoidon mukaan. Tallissa on asunut vuosien varrella vaihteleva määrä lampaista, vuohia, kanoja, lapinlehmii ja poneja. Lapsiakin on tullut vielä kolme lisää. Inari, **Iida**, **Inga** ja **Elle** ovat pienestä pitäen tottuneet hoitamaan eläimiä, hillastamaan ja kalastamaan. Tytöt ovat niin innokkaita kirjastoauton käyttäjiä, että kuljettaja ajaa kierroksellaan aina suoraan heidän pihaansa. Inari, Iida ja Inga käyvät koulua 50 km päässä Sevettijärvellä, missä he opiskelevat myös kolttsaamea. Ennestään Jannella on kaksi nyt jo aikuista lasta **Priska** ja **Jon**.

Jäämeren ääni

Työskennellessään Jäämerellä norjalaisilla kalastusaluksilla 2011–2013, Janne alkoi kirjoittaa päässä pyörineitä tarinoita paperille. Tarinoiden pohjalla olivat omat kokemukset ja lukuisat eri tilanteissa kohdatut ihmiset. Kahden kuukauden pesti hylkeenpyyntialuksella teki kaikessa outoudessaan ja hurjuudessaan niin lähtemättömän

Janne kesällä 2020 kodin kuistilla Turvejärvellä.

Inari, Inga, Iida ja Elle kotirannassa kahlilemassa kesällä 2020.

”Kaikki mikä on lähellä, on arvokasta.
Kaikki mikä on kaukana, on kallista.”

Sitaatti kirjasta Pyhävaara

vaikutuksen, että seitsemän vuotta myöhemmin matkan inspiroimana syntyi ensimmäinen romaani, *Myrskyn koti*.

Kalastusaluksilla aloitettu kirjoittaminen jatkui Jannen ajaessa kalarekkaa Norjan puolella Finnmarkissa. Välimatkat olivat pitkiä ja pakollisten taukojen aikana sekä pitkien päivien jälkeen jäi aikaa kirjoittaa. Novelleja oli kasassa jo melkoinen määrä, kun Jannen ystävä, kirjailija **Seppo Saraspää**, luki ne ja kehotti lähettämään Karistolle arviotavaksi. Kustantaja kiinnostui ja kaksi vuotta myöhemmin teksteistä julkaistiin Jannen ensimmäinen novellikokoelma *Pyhävaara*.

Etenevä sairaus

Syksyllä 2018, samaan aikaan kun *Pyhävaara* julkaistiin, veljelläni diagnosoitiin ALS. Sairaus tuhoaa vähitellen liikehermoja, jolloin lihaksia käskyttävät hermot tuhoutu-

vat vähitellen. Sairaudesta huolimatta Janne on pystynyt jatkamaan kirjoittamista teknisten apuvälineiden, kuten päällä liikuteltavan hiiren ja suuren näytön, avulla. Hänen haaveena onkin saattaa toinen romaani *Äpävä* valmiiksi. Työn alla olevassa romaanissa pohjoinen elämä, uskomukset ja mytologia tulevat olemaan vahvasti esillä. Tarinan pohjalla on saamelainen Eahpáraš-muinaisusko kummitelevasta lapsivainajaolennosta ja tämän myytin ilmenemisestä nykyajassa.

Lappalaisille suku ja omien sukujuurien tunteminen on erittäin tärkeää. Sukujen tarinat juontavat kaukaa ja vaikuttavat edelleen nykyhetkeen. Mielenkiintoista on se, että suomalaista Lappi-kirjallisuutta kirjoitetaan hyvin vähän Lapissa asuvien toimesta. Veljeni vahvuutena onkin erittäin hyvä paikallisen historian, uskomusten, ihmisten mentaliteetin, värikkään ja omintakeisen sanaston sekä

nykyisen että menneen elämäntavan tuntemus. Vielä julkaisemattomassa novellikokoelmassaan *Poltettu maa*, Janne luotaa läpi Lapin historian tapahtumien tuoden esille yksittäisten ihmisten kohtaloita. Työn alla on myös meidän yhteinen kirja *Turvejärvi*, johon Janne on kirjoittanut vuodenkiertoa seuraavat novellit ja minä olen ottanut kuvat. Toiveena on löytää myös tälle teokselle kustantaja.

Kannustimena kirjoittamiselle ovat toimineet apurahat, joita Jannelle on myönnetty, ajatustenvaihdot kirjailijaystävien kanssa sekä hyvä yhteistyö kustantajan kanssa. Esikuvina kirjoittamiselle ovat toimineet **Samuli Paronen**, **Timo K. Mukka** ja **Pentti Haanpää**. Asuessaan nyt suurimman osan ajastaan Ivalossa hoitokodissa, Janne käyttää ahkerasti aikansa taustatyön tekemiseen sekä kirjoittamiseen, jotta jälleen yksi tarina saisi uuden elämän kirjan muodossa.

